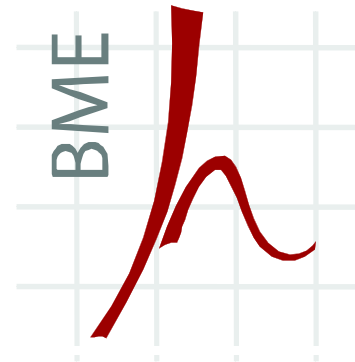

*Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Villamosmérnöki és Informatikai Kar
Villamosmérnöki szak, mesterképzés - szakirányok*

VIHIMA07 Mobil és vezeték nélküli hálózatok

3. Mobil adatszolgáltatások – IP és IP/MPLS a backhaulban

Jakab Tivadar

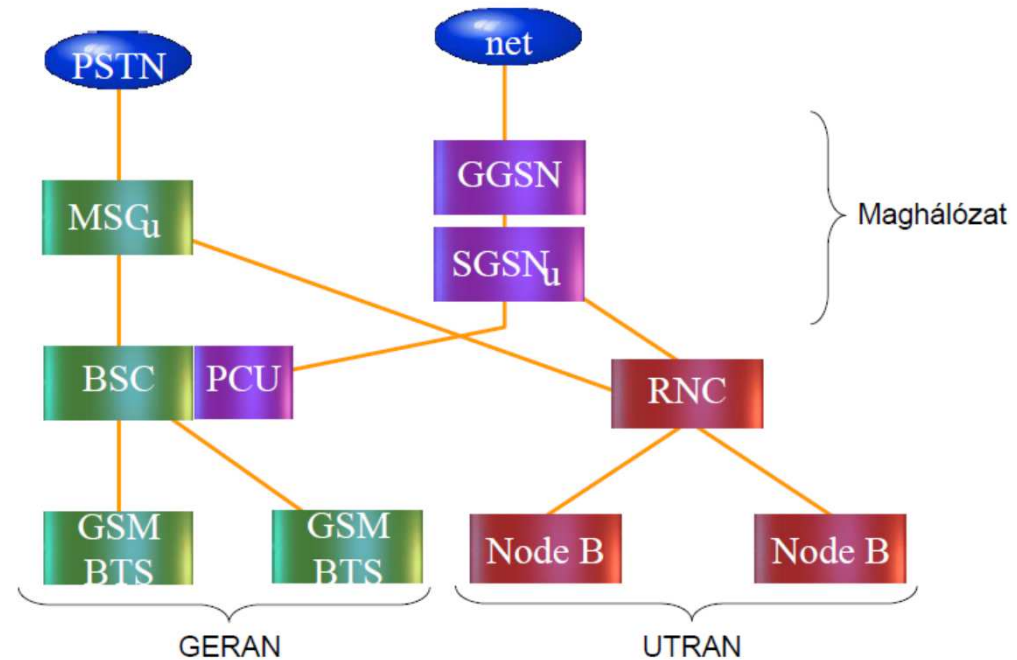
Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszék

[*jakab@hit.bme.hu*](mailto:jakab@hit.bme.hu)

I.B.123

Mobil adatszolgáltatások

- Mobil adatszolgáltatások (GPRS, EDGE) megjelenésével a backhaulban is adattranszport
- Mik között?
  - PCU – SGSN
  - RNC – SGSN
  - SGSN – GGSN
  - GGSN – PDN
- Jelzés, adat, szinkron
- Hálózati redundanciák, védelmek
- Menedzselhetőség

PDN – Public Data Network

IP és IP/MPLS áttekintés

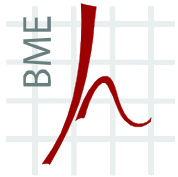

- IP hálózati alapok (néhány nyilvános hálózati vonatkozás)
  - routing
    - CIDR
    - IGP,EGP
    - peering, tranzitálás
  - QoS
    - IntServ
    - DiffServ
- IP/MPLS
  - címke alapú továbbítás
  - IP/MPLS TE
    - tunnelek
    - védelmek
    - DiffServ-aware IP/MPLS TE

BGP – AS path

- az egyes prefixekhez vezető útvonal menti AS-ek számának listája
- az első AS (originator) által hirdetett útvonalban csak a saját AS-e szerepel
- egy BGP router (BGP speaker) az útvonal hirdetésekor a kapott útvonal elé beilleszti saját AS számát
- több útvonal is előállhat
- az AS path hossza fontos jellemző, a rövidebb a jobb
- az útvonalak hirdetése minden irányba történik
- a hurkok kialakulásának megakadályozása érdekében egy BGP router eldobja azokat az útvonalakat, amiben saját AS-e szerepel
- egyes prefixekhez több AS path is tartozhat

KAPCSOLATÁLLAPOT ALAPÚ IGP

Útvonalválasztó algoritmusok

- **routing tábla**
  - legrövidebb út egy adott végponthoz (*IP prefix*)
  - nem a teljes út, csak a következő szakasz (*next hop*)
  - FIB (*Forwarding Information Base*)
- **két nagyobb routing protokoll csoport**
  - távolságvektor alapú (*distance vector*)
    - egy router nem lát a szomszédok „mögé”, a szomszédok FIB-jei alapján „látja” a hálózatot
    - RIP, EIGRP
  - kapcsolatállapot alapú
    - hálózat szerkezetére vonatkozó információk hirdetésére alapoz
    - OSPF, IS-IS

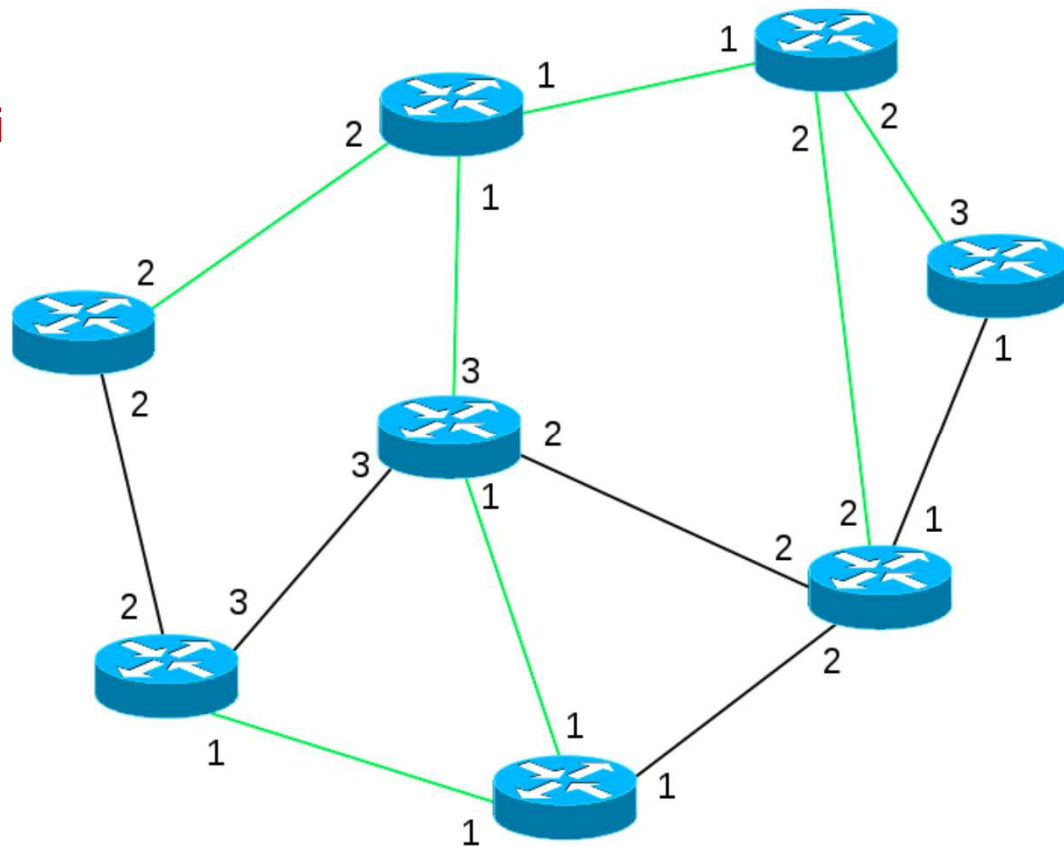
Kapcsolatállapot alapú routing

- minden router ismeri a hálózat szerkezetét, a linkek, csomópontok elrendezését
  - lényeges, hogy a ugyanaz a hálózati kép alakuljon ki az összes routerben, enélkül hurok vagy más irányítási inkonzisztencia jöhet létre
- a hálózat szerkezetének ismeretében minden router optimális utat tud
- számolni a célhálózatok felé
  - az adott router mint gyökér szerepel az elérési fában
- a hálózat állapotának változásakor a változás ténye terjed a hálózatban
  - link vagy router állapotának változását okozhatja például egy interfész állapotának változása, vagy időzítés lejárta
  - a változott linkkészleten minden router újraszámolja az egyes célhálózatok felé vezető utakat
  - a gyors konvergencia érdekében előbb állapotváltozási információ küldés, majd útvonalak újraszámolása a routerkeben

Linksúlyok, minimálutak

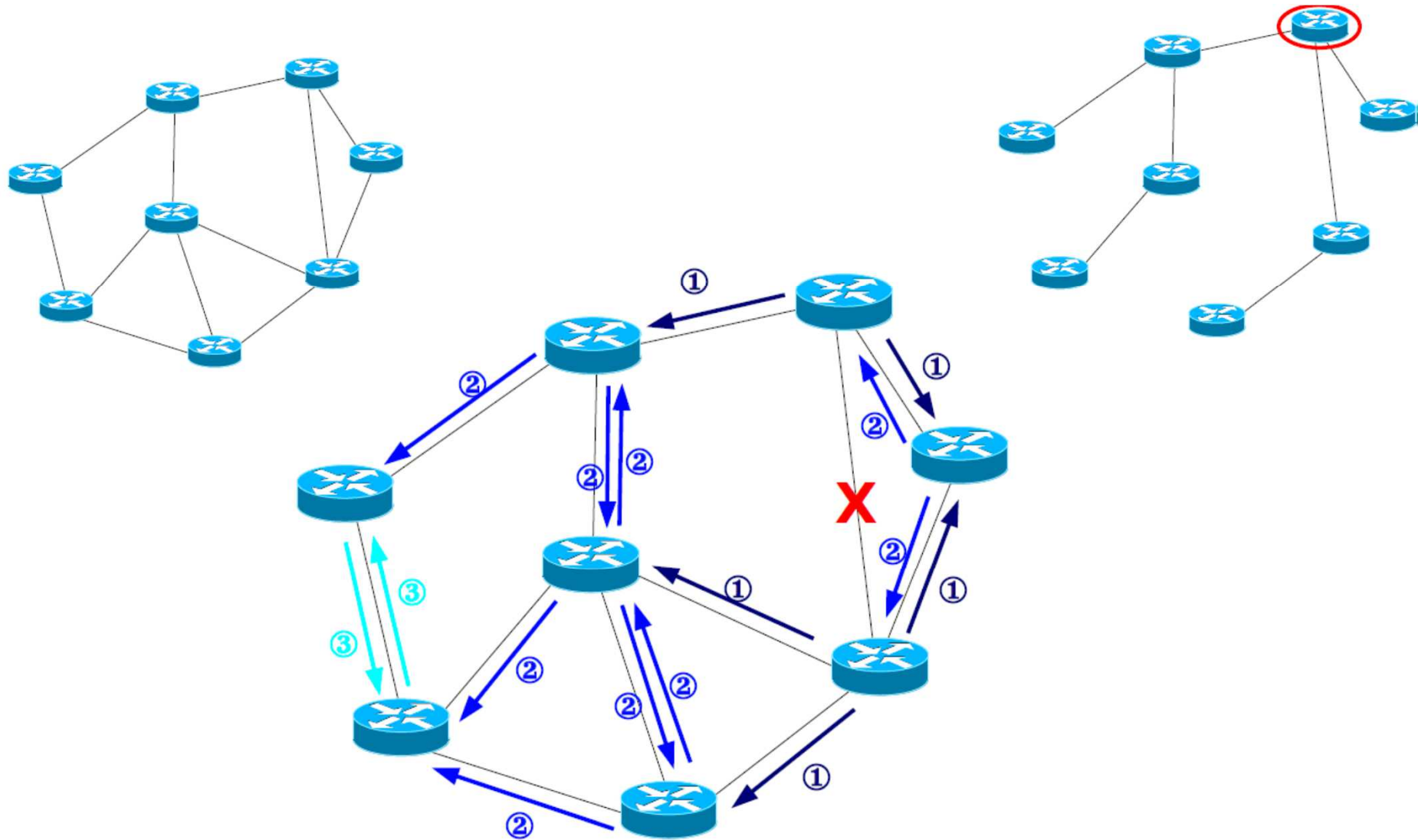
- az egyes linkek nem azonos tulajdonságúak, ezt figyelembe kell venni az utak számolásánál
  - a linkeknek "költsége" van
  - a költség lehet konfigurált, vagy származtatott érték
  - az utak kiszámolásánál a célfüggvény az út költségének minimalizálása

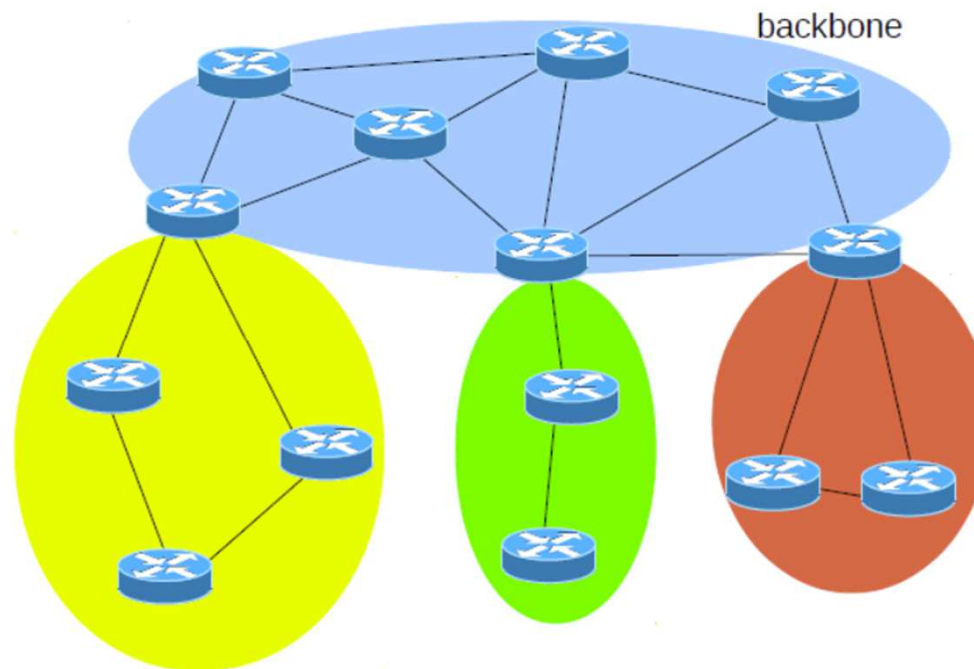

- a linkek és azok jellemzőinek halmazát az egyes routerek a linkállapot-adatbázisban tárolják (Link State Database)
  - ennek memóriaigénye nagyobb, mint a distance-vector protokolloké
  - az adatbázis mérete a hálózat méretének növekedésével nő
  - kb. a linkek mennyiségének növekedésével arányosan
  - az adatbázis méretének növekedésével az utak számolása is több CPU-t igényel
- az adatbázis méretének korlátozása a hálózat részekre bontásával érhető el

Állapotváltási információ terjesztése

Hálózat részekre bontása

- Hierarchikus szerkezet (csak hierarchikus tranzit)
- Elemi állapotinformációk hálózatrészeken belül
- Hálózatrészek között koncentrált információcsere (hálózatrészen belüli és hálózatrészek közötti rotuing funkciók megkülönböztetése)

OSPF

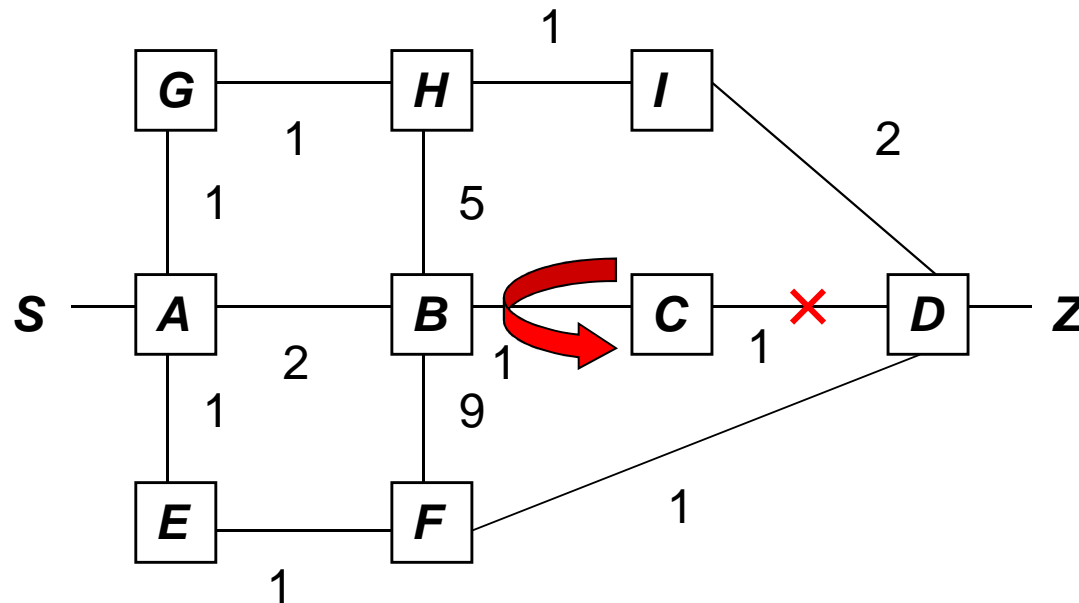
- több másolatban létező elosztott adatbázismodellen alapul, lényeges, hogy ugyanaz a hálózati kép legyen mindegyik routerben (állapotváltozások terjedése!, ha nem akkor hurok vagy más inkonzisztencia)
- minden router elküldi környezetének jellemzőit (működő IF-ek, kapcsolódó IF-ek, linkek költségjellemzői, stb.) az összes többi routernek (LSA) egy elárasztásos mechanizmussal (*flooding*) – sorszámozott LSA-k, nyugtázott vétel
- ebből minden csomópont adatbázist épít (LSDB – Link State DataBase), és ennek alapján kalkulál minimálutat minden elérendő végponthoz (SPT - Shortest Path Tree)
- Ennek alapján FIB
- pl. OSPF, IS-IS

Kapcsolatállapot alapú

- Állapotváltozás detektálásakor a detektáló csomópont PDU-t generál és küld
- A PDU-t vevő csomópont
  - Nyugtázza a vételt (megbízható kommunikáció)
  - Ellenőrzi, hogy új információ érkezett-e
  - Ha igen továbbküldi, a saját LSDB-jét aktualizálja és a minimálút-meghatározást megismétli
  - Ha nem, akkor elbobja (nem küldi tovább)
- Útmeghatározás: Dijkstra algoritmus
- Skálázás: hierarchia (areák, ABR-ek)
- Gyorsítás: előbb küldés azután aktualizálás és számolás, hogy gyorsabb legyen a konvergencia, inkrementális SPT aktualizálás
- Terhelés szétosztás ECMP (Equal Cost Multipath) alapon

Kapcsolatállapot alapú nem konvergált állapot

$NH(A,Z) = B$

$NH(G,Z) = H$

$NH(B,Z) = C$

1. CD link meghibásodik

2. C-től LSA

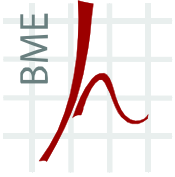
3. C újraszámol: $NH(C,Z) = B$

4. időszakos HUROK,
míg C nem konvergál

...

Konvergált hálózat

- minél tovább tart az LSA flooding, annál nagyobb a valószínűsége hurkok kialakulásának
- a hálózatban egységes időzítési beállítások célszerűek
- linksúlyok megváltoztatása is vezethet hurok kialakulásához
- hiba elhárítása után is a példához hasonlóan alakulhatnak ki hurkok

Terhelés szétosztás ECMP alapon

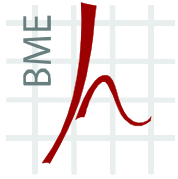
- Azonos súlyú utak egy célhoz
- Csomag alapú: round robin (sorrend, késleltetés, stb. különbözhet)
- Session alapú: *hashing* forrás- és célcím alapján (linkenként eltérő hash-függvény)
- Csökkenti a hiba hatását
- Gyorsítja a konvergenciát

Hierachikus szerkezet

- Areak, Area-0 a tranzit
- Area Border Router
- útvonal preferenciák (intra-area, inter-area, external type 1, external type 2)

EXTERIOR GATEWAY PROTOCOL: BGP

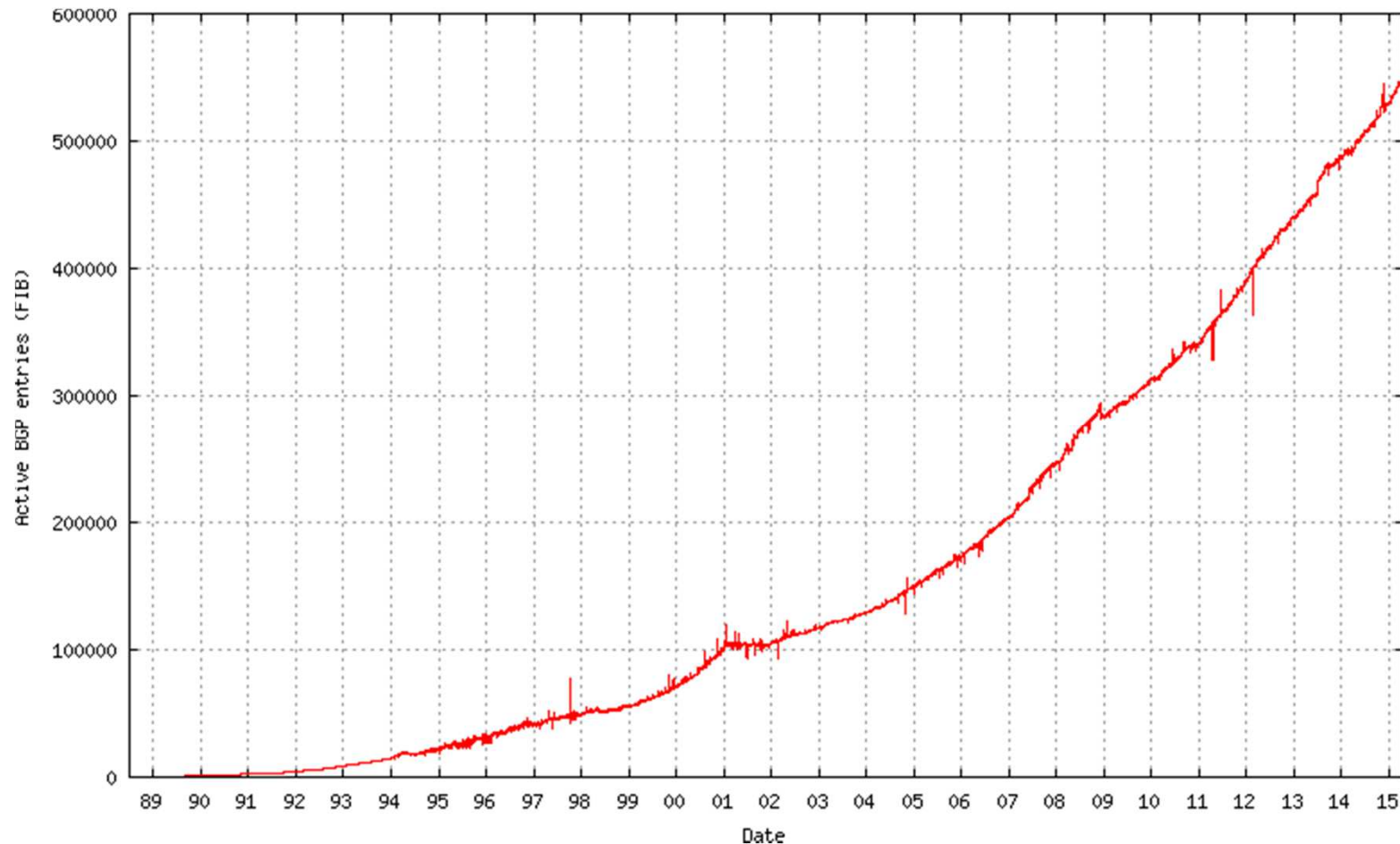
- **Külső forgalomirányítási protokollok**
  - a "külső" jelző arra utal, hogy nem egy hálózaton belüli, hanem hálózatok közti forgalomirányítás a cél
  - az egyes hálózatok belső szerkezetével alapvetően nem foglalkozik, azok külső kapcsolatainak halmazával dolgozik
  - alapegysége az autonóm rendszer
- **Autonomous System, AS**
  - egy olyan hálózat, ami egységes, egyértelmű belső routing policy-val rendelkezik
  - a külvilág számára egységként kezelhető hálózatrész (RFC4271, page 4)
  - legtöbbször egy vállalat, intézmény, ISP hálózata
  - BMENET: AS2547 , HBONE: AS1955
  - AS number: az autonóm rendszer globálisan egyedi azonosítója

EGP vs. IGP

- **IGP: autonóm rendszeren belüli optimális forgalomirányítás**
  - gyors konvergencia
  - nagy méretű hálózatokra nem skálázódik
- **EGP: autonóm rendszerek közti forgalomirányítás**
  - világméretű hálózatra skálázható
    - jelenleg ~540000 IPv4, ~22000 IPv6 prefix a globális táblában
  - az AS-ek közti konnektivitásra koncentrálnak
  - az AS belsejének "finomságait" nem kezeli (pl. prefix aggregáció)
  - lehetővé teszi routing policy megadását

Aktív BGP entry-k számának növekedése

<http://bgp.potaroo.net/as2.0/bgp-active.html>

BGP data obtained from AS65000

Report last updated at Tue Apr 21 06:10:21 2015 (UTC+1000)

BGP

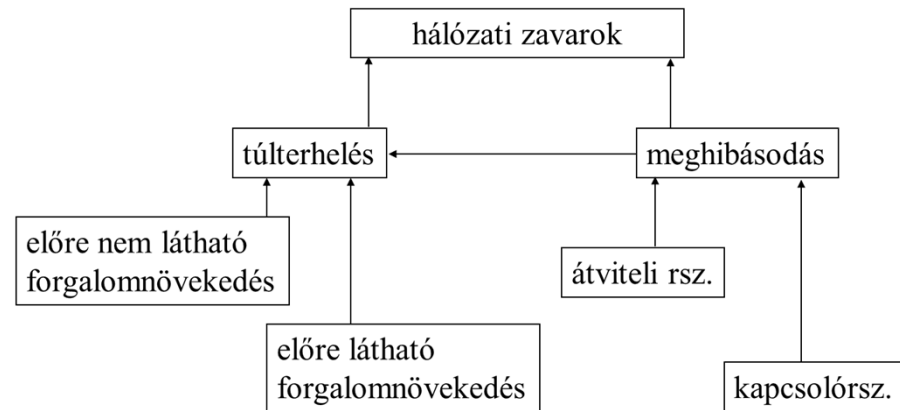

- egyetlen EGP implementáció: BGP
- jelenleg 4-es verzió, RFC1771 -> RFC4271
- AS-AS útvonalakat kezel
  - a prefix felé vezető útvonal alapján állítja be a next hop-ot
  - path-vector protokollként is említik
  - az útvonal-információk változásakor az útvonalat
    - újraszámítja, és az általa használtat hirdeti tovább
      - az útvonalakhoz nem egy metrika tartozik, hanem több attribútum
      - ezek összetett módon befolyásolják a választott útvonalat

GARANTÁLT MINŐSÉGŰ SZOLGÁLTATÁSOK (QOS)

Garantált minőségű szolgáltatások

- az alapprobléma:
  - csomag/keret alapú továbbítás (store and forward)
  - a forgalmak a közös erőforrásokért versengenek
  - link sávszélesség
  - router erőforrások
    - feldolgozó
    - belső sín (backplane)
    - IF puffer
- nem kontrollált forgalom és továbbítás esetén időszakos erőforrás-szűkösség, a szolgáltatás minősége (csomagvesztés aránya, késleltetés, késleltetés-ingadozás) függ a pillanatnyi forgalomtól
- alapesetben BE szolgáltatás

Kiindulás: Hogyan működik a BE szolgáltatást nyújtó hálózat?

- **Mekkora a forgalom?**
  - a felhasználói/kliens viselkedésétől függően változó
  - amennyi a felhordó linkeken át tud haladni
- **Merre halad a forgalom a hálózaton (egyszerűsítés: egyetlen routing domain)?**
  - IGP (adott metrikájú minimálutak húzóhatása, esetleg ECMP)
  - IGP adaptáció
- **Hogyan viselkedik a forgalom?**
  - van ami elasztikus, alkalmazkodik az éppen rendelkezésre álló sávszélességhez (TCP)
  - alkalmazásfüggő, nem sávszélesség függő
- **Mit várhatunk el a kiszolgálótól?**
  - az aktuális link sávszélességek és portsűrűség mellett HW-ben megvalósított/megvalósítható továbbítás

Elvi eszközkészlet

- csomagok megkülönböztetése, jelölése (osztályozás alkalmazás, szolgáltatás, célcím, stb. alapján)
- csomagok szétválasztása, eltérő kiszolgálása (sorok, ütemezés)
- kiszorgálandó forgalom korlátozása a rendelkezésre álló erőforráskészlet figyelembevételével (Call Admission Control, erőforrás-lefoglalás)
- feltételfüggő explicit utak (IP/MPLS TE): forgalom a megfelelő erőforrásokon
- KPI-k (Key Performance Index) definiálása, monitorozása
- Operátor által felügyelt vagy automatikusan menedzselte beavakozások (off-line / on-line TE)

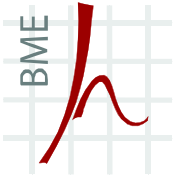
- lefoglalt erőforrások: routerenként menedzselt erőforrás-állapotok (szabad/foglalt)
- hívás (session) felépítés: egy új flownak le kell foglalnia a szükséges erőforrásokat routerenként
  - routerenkénti CAC
  - forgalomjellemezés és QoS specifikáció
    - Rspec: meghatározza a kapcsolat által megkövetelt QoS-t
    - Tspec: a fogalom jellemzőinek meghatározása (küldött vagy fogadott)
  - hívásfelépítés
    - a sessionhoz tartozó Rspec és Tspec eljuttatása az érintett routerekhez (RSVP)
    - Sessiononkénti CAC: az egyes routerek döntenek a session fogadásáról

- **IntServ forgalmi osztályok**
  - Best Effort
  - Controlled Load: QoS a terheletlen hálózaton, a terhelés növekedésével gyors degradálódás következhet be
  - Guaranteed Service: szigorú késleltetési korlátok fenntartása
- **RSVP szerepe:**
  - forrásnál, nyelőnél, routerekben
  - erőforrásigényt/kérést visz
  - Szakaszonkénti CAC és foglalási állapot jelzés a kérő felé (foglalási állapot: soft state)
- **IntServ jellemzők összefoglalása**
  - flow alapú (matematikai garanciák)
  - routerenkénti CAC (RSVP alapon)
  - komplexitás (RSVP alapú működés, soft state)
  - skálázhatóság (jelzésforgalom, routerenként fenntartott erőforrás állapotok száma)

Hálózati megoldások

- **Overprovisioning**
  - forgalmak megkülönböztetése nélkül
  - minden fogalom kiszolgálása a legszigorúbb előírások alapján (ez elvileg olyan paraméterhalmazt is jelenthet, ami csak részenként van az előírások között)
- **Erőforrás-szeperálás (link vagy hálózati szinten)**
  - versenyzők szétválasztása, a forgalmak megkülönböztetésén alapul, a szétválasztás routing alapján
  - erőforrás-hatékonyság, gazdaságos méret
- **QoS képes hálózat**
  - QoS és BE forgalmak aránya
  - IntServ, DiffServ
  - Diffserv-aware IP/MPLS TE
    - constraint based path computation, explicit routing, admission control
    - Különböző modellek és stratégiák a sávszélesség menedzselésére
- **L3-L2 viszonyok**
  - QoS képes IP kapcsolt L2 felett
    - L2 linken több IP link forgalma versenyezhet
    - L2 szintű forgalomszétválasztás, ütemezés is szükséges

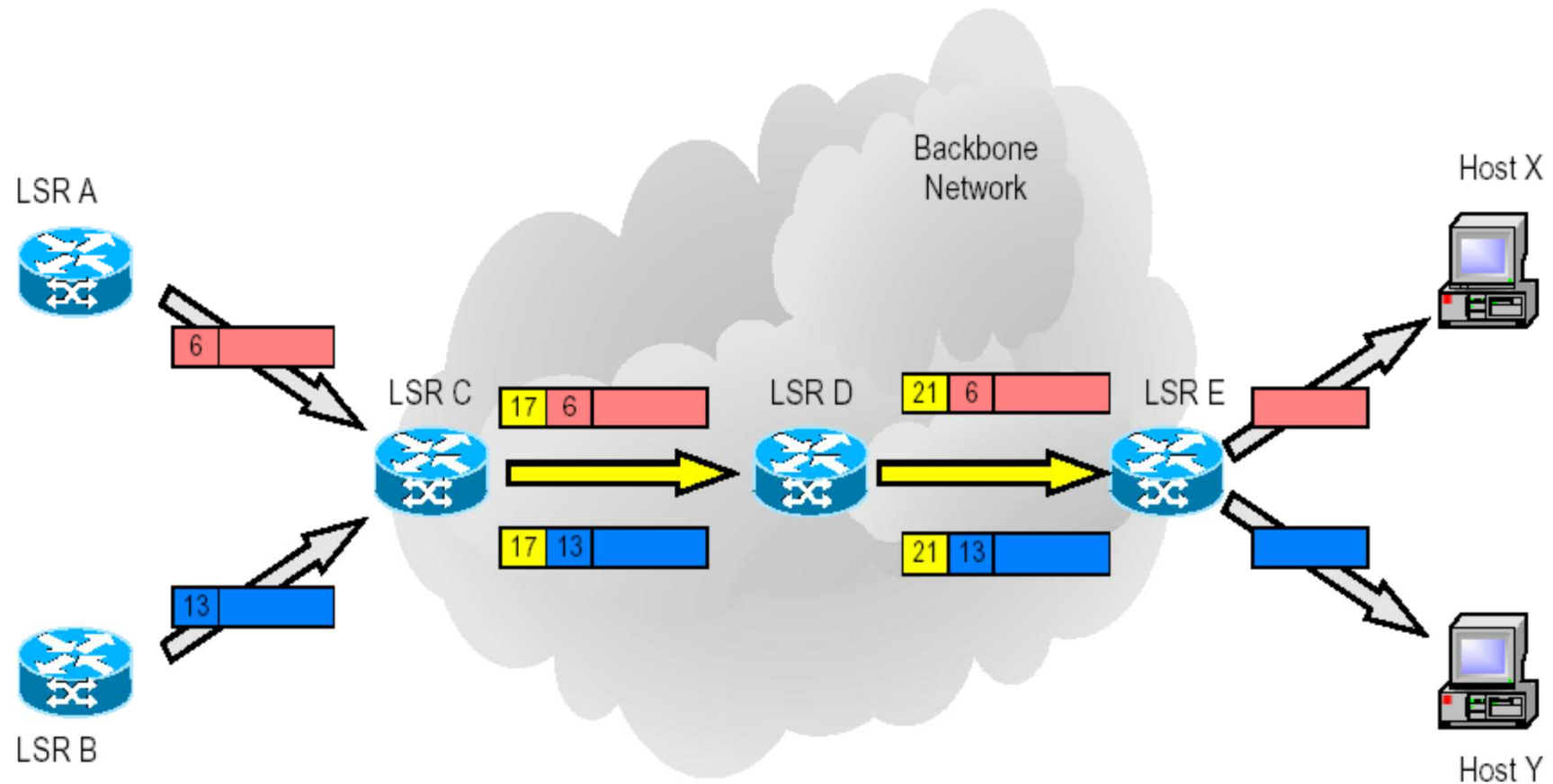

IP/MPLS

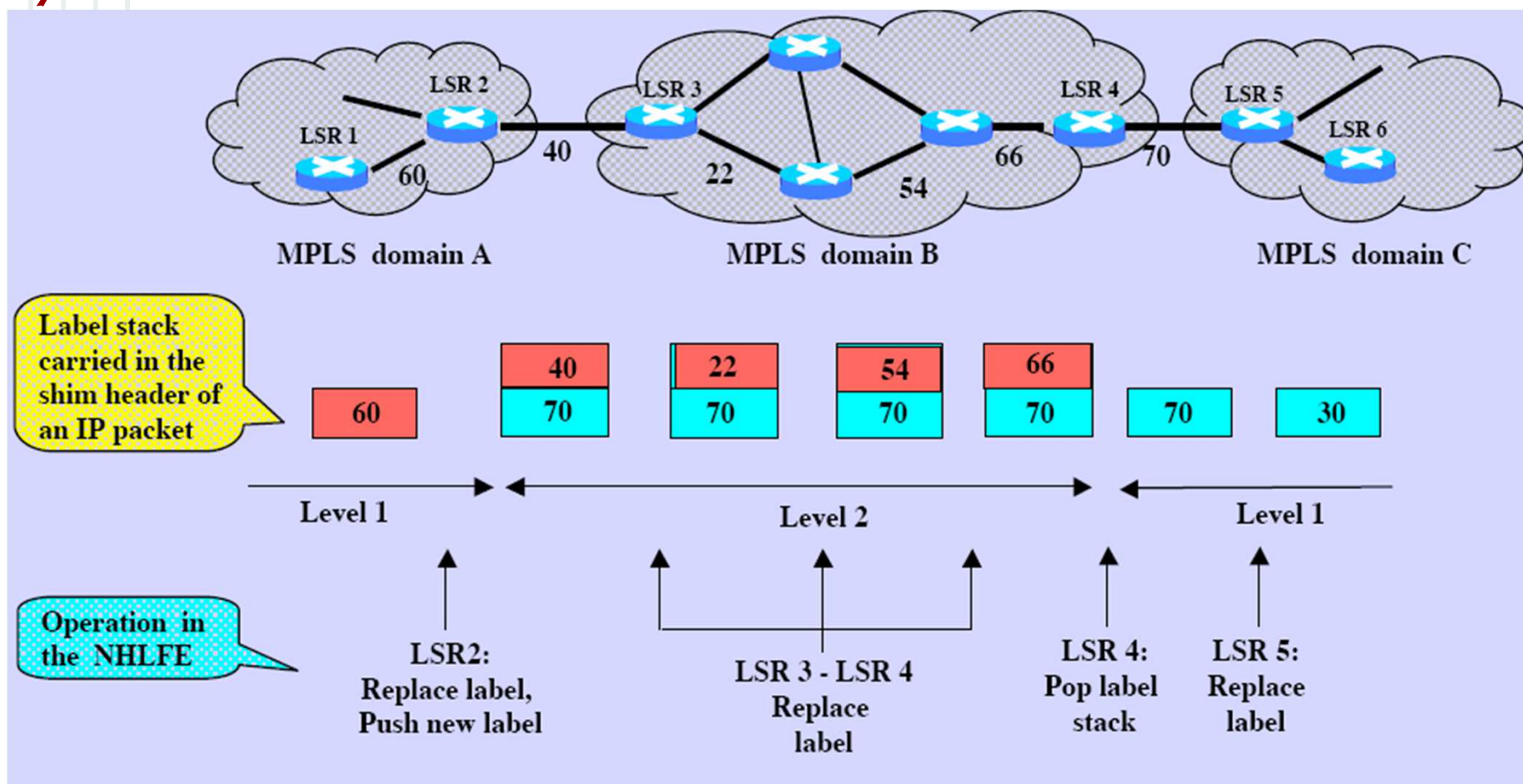

- címke alapú továbbítás Core-ban
  - nagy mennyiségű, nagy aggregáltságú forgalom
  - hierarchikus címkék
- Label Edge Router (Provider Edge Router)
  - encapsulation, decapsulation, service selection
  - label push, pop
- Label Swithc Router (Provider Router)
  - label based forwarding,
  - label swap, push, pop
- Címkekezelés: LDP
  - megállapítás, fenntartás, visszavonás

LSP hierarchy: hierarchikus címkék

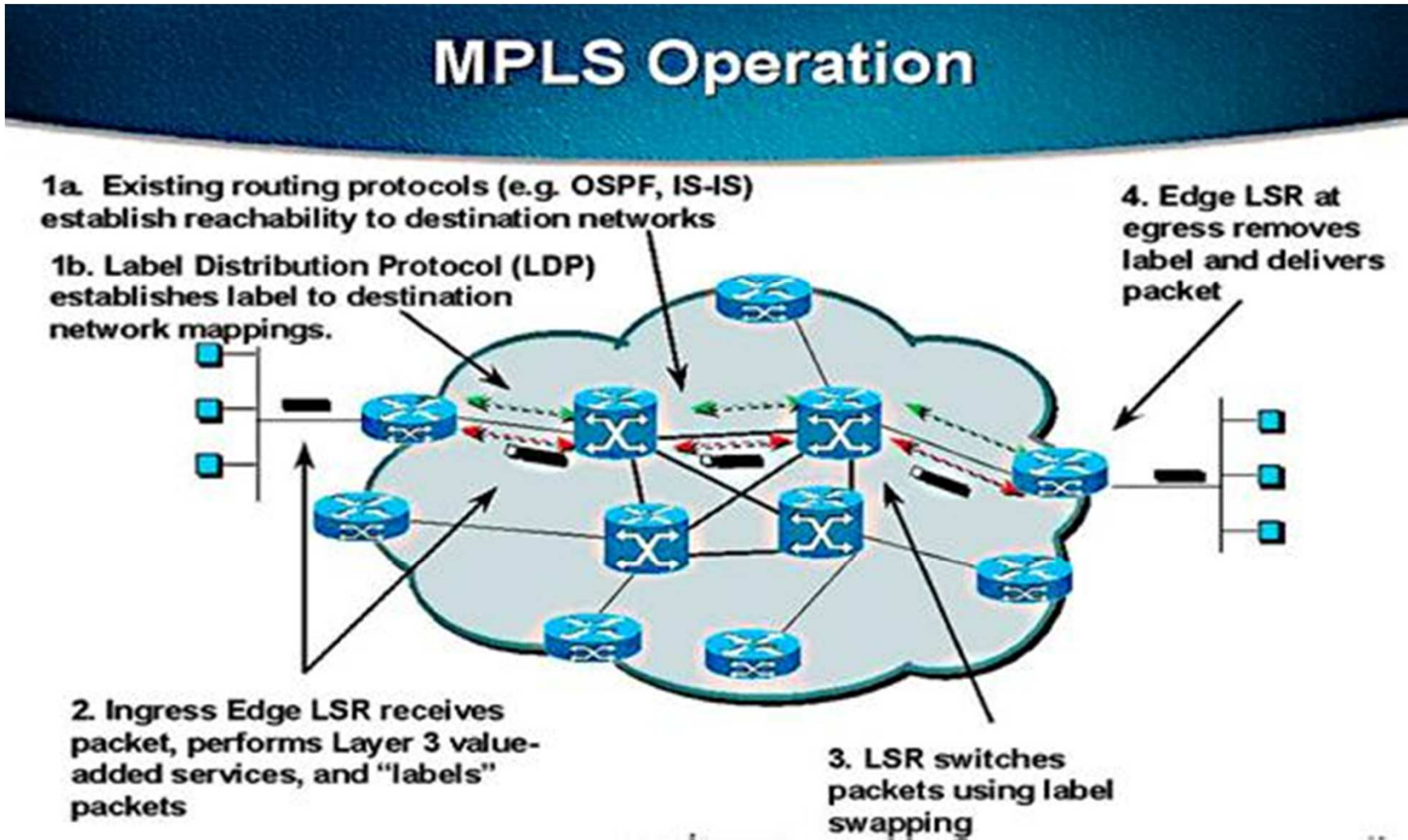
LSP hierarchia: címke stack

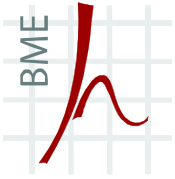

- A B MPLS tartományban a címkék egy alagutat alkotnak, az LSR-ek, az egress-t is beleértve, csak a tartományon történő áthaladás szempontjából ismerik a csomagok célját (NHLFE Next Hop Label Forwarding Entry)

IP/MPLS működés

MPLS TE

MPLS TE

- **Miért?**
  - gyors, szelektív hálózatvédelem
  - hálózati erőforrások hatékony kihasználása kontrollált szolgáltatásminőség mellett
- **Hogyan?**
  - kapcsolatorientált explicit utak: TE tunnel
  - off-line: feltételezett (forgalmi prognózis) követelmények alapján megtervezett, konfigurált (szemi-permanens állapotok, újratervezés valamilyen rendszerességgel)
  - on-line: folyamatosan kiértékelt állapotinformációk alapján (dinamikusan változó állapotok, újratervezés kritériumok teljesülésekor)

Milyen védelem van MPLS TE nélkül?

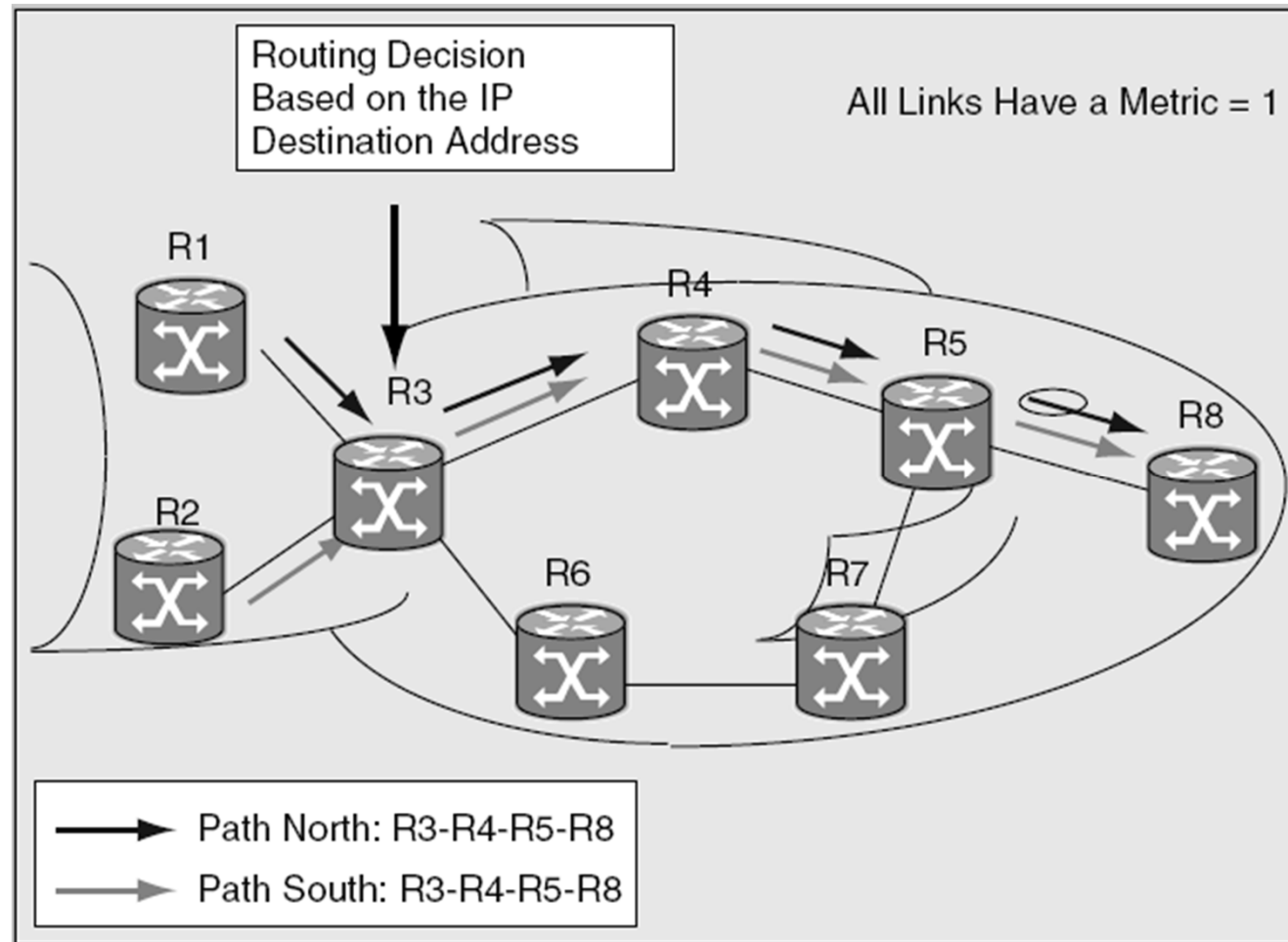
- **Védelmek**
  - IP adaptáció (pl. OSPF)
  - IP load balancing (ECMP)
  - kapcsolt L2
    - adaptáció (SPT, RSTP, ...)
    - portduplikálás
    - link aggregation
    - EAPS (Ethernet automatikus védelmi átkapcsolás – VLAN szintű átkapcsolás)
  - L1 (...)

Mi van MPLS TE nélkül?

- **Erőforrás kihasználás**
  - az alapprobléma (pl. OSPF)
    - mininmálutak hálózati szintű aggregáló jellege
    - a „hal”
  - lehetséges megoldások
    - „reverse engineering” – OSPF-súlyok a kívánt utakhoz <-> komplexitás, skálázhatóság, bővíthetőség, menedzselhetségé
    - kapcsolt L2 VLAN-ok <-> menedzselhetségé, QoS (direkt Ethernet szolgáltatások mellett)

A klasszikus „hal” probléma

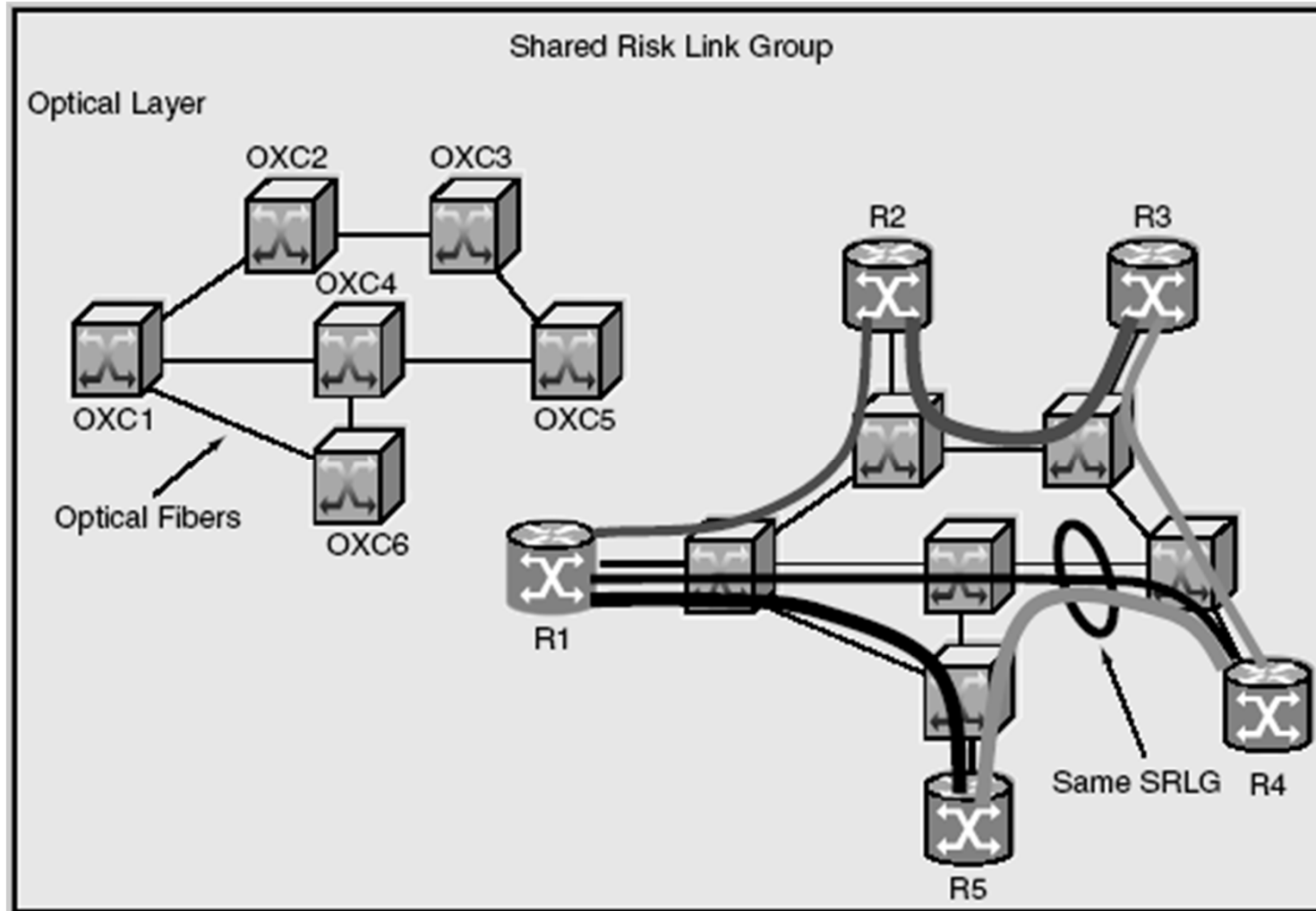

MPLS TE - védelmek

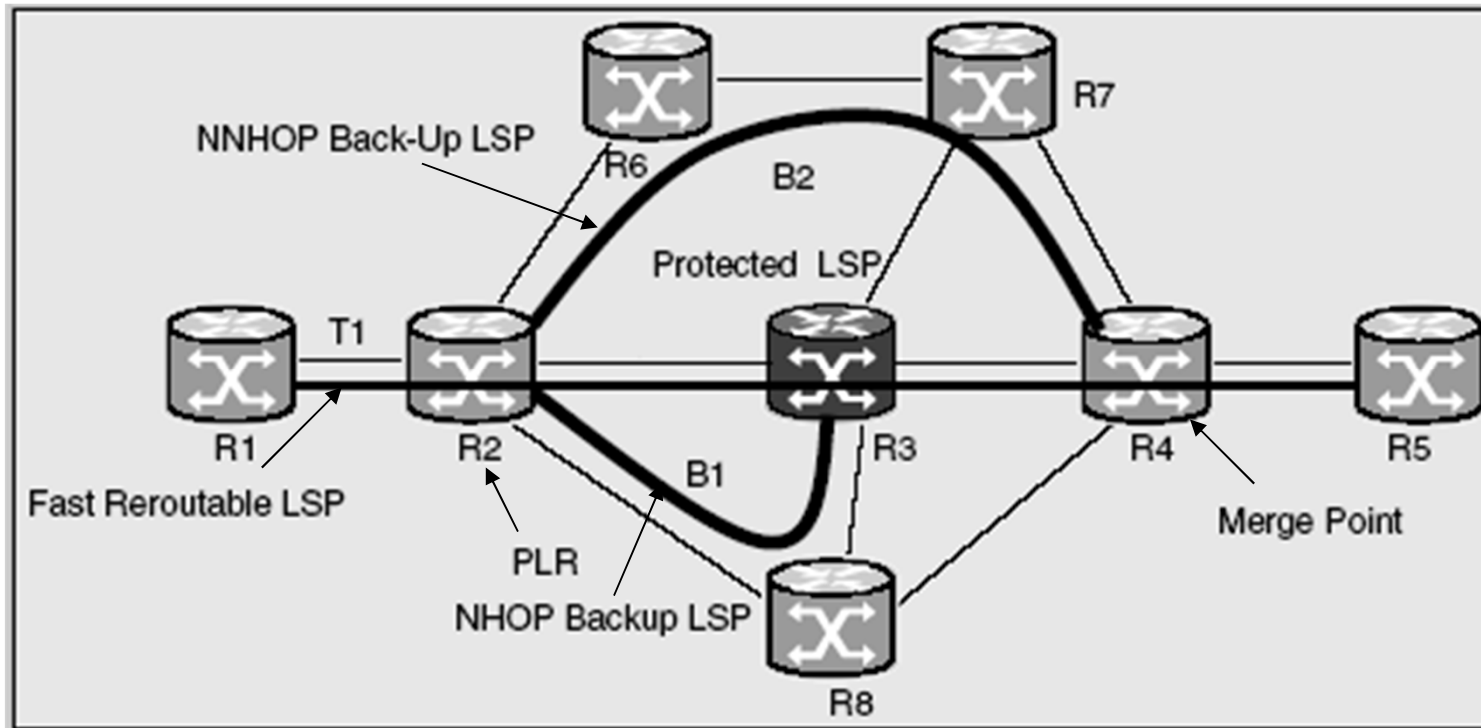
- **SRLG**
  - Shared Risk Link Group: azon linkek csoportja amelyek ugyanazon fizikai hiba hatására esnek ki
  - lazább értelmezés: L2 és L1 hibák
  - szigorúbb értelmezés: berendezés szintű L3 (pl. portkártya) is
- **Függetlenség (SRLG, csp., link)**
- **Védelmi mechanizmusok**
  - Fast Reroute/Path Protection
  - előre tervezett és konfigurált/on-line

SRLG

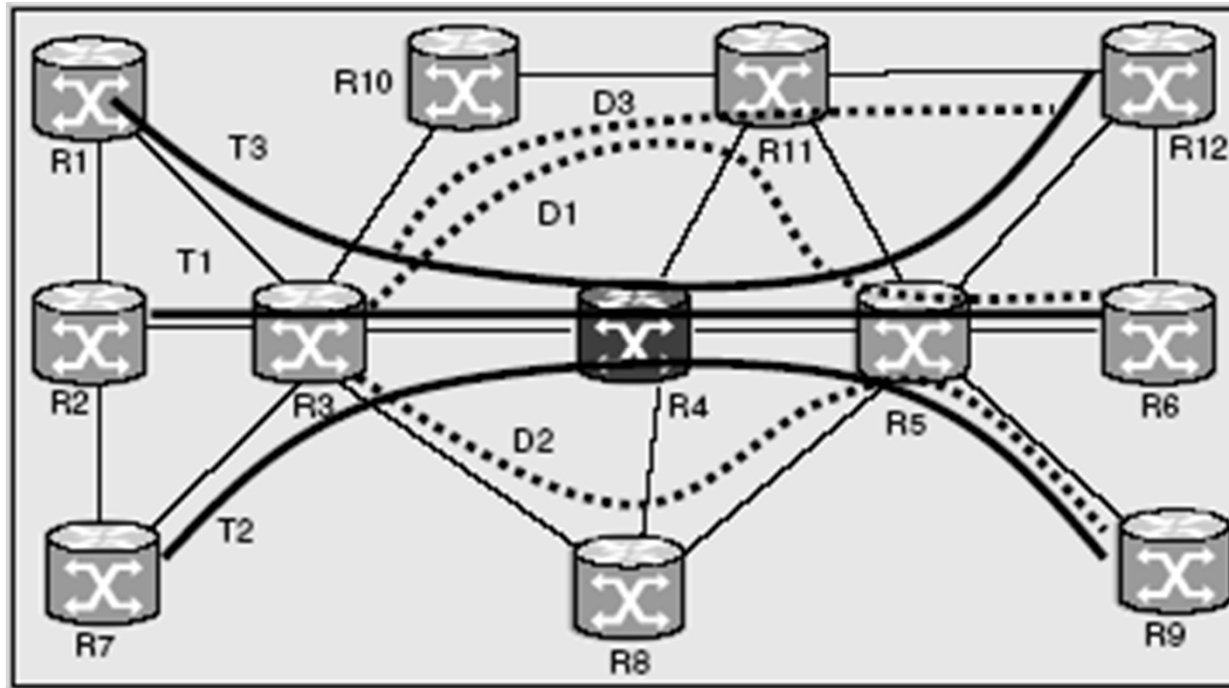
Alapfogalmak

- **PLR – Point of Local Recovery**
- **NHOP Recovery LSP – Next Hop Recovery LSP (végződés PLR-hez képest)**
- **NNHOP Recovery LSP – Non Next Hop Recovery LSP (végződés PLR-hez képest)**

Lokális védelem LSP-nként

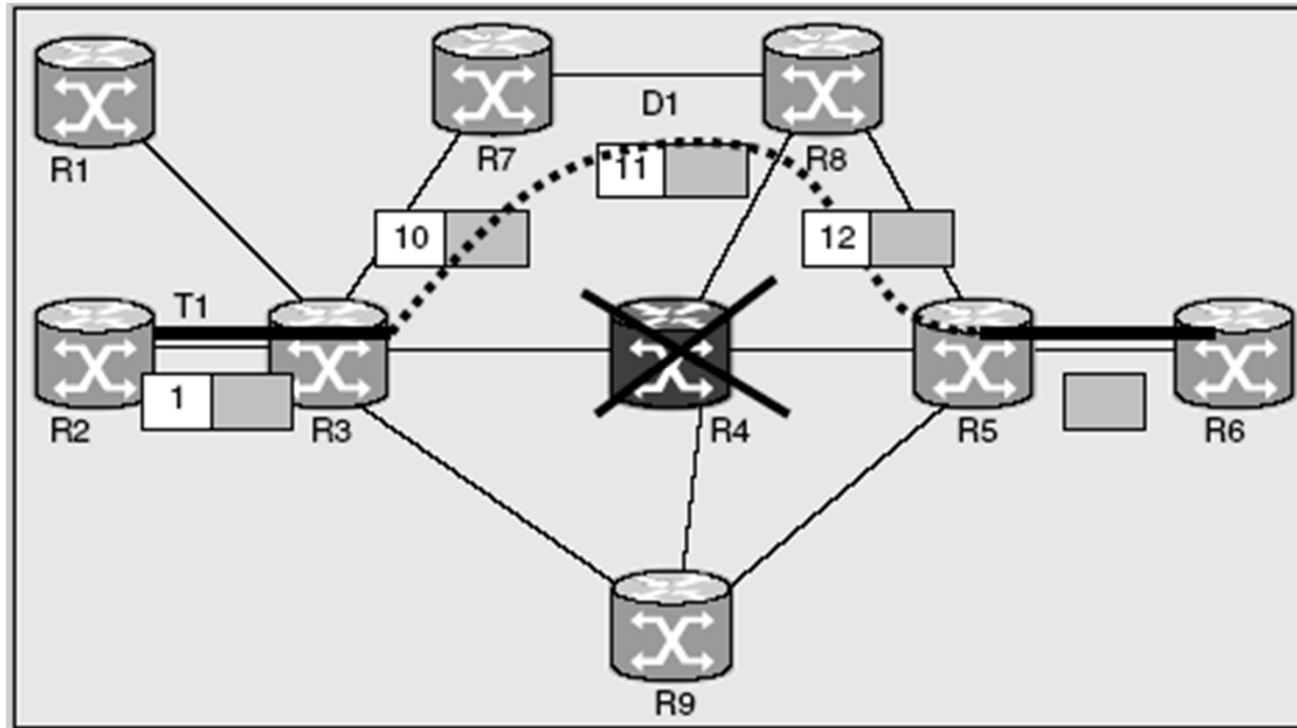
(Local Protection – One to One Backup)

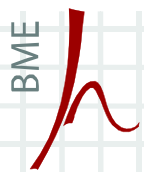

- LRP: R3, Merge Point : R5
- minden védett LSP-nek saját védelmi LSP
- LSP merging a menedzselendő LSP-k számának csökkentésére (pl. D1 és D3 az R3-R10-R11 szakaszon)

Local Protection – One to One Backup

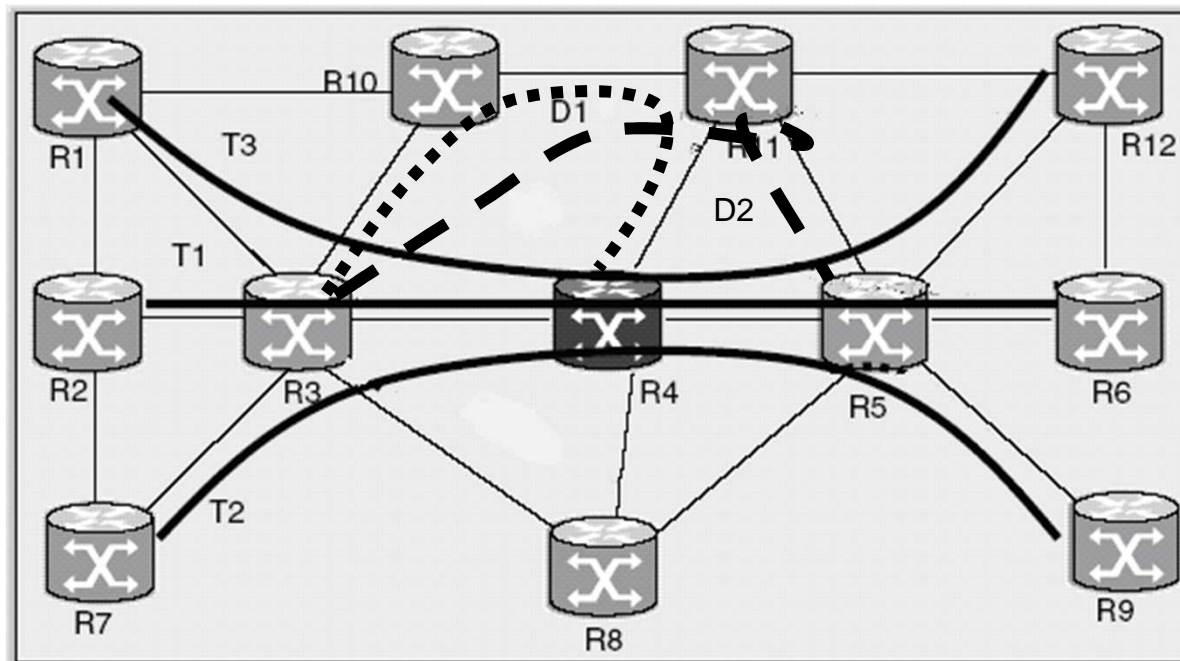
Működés

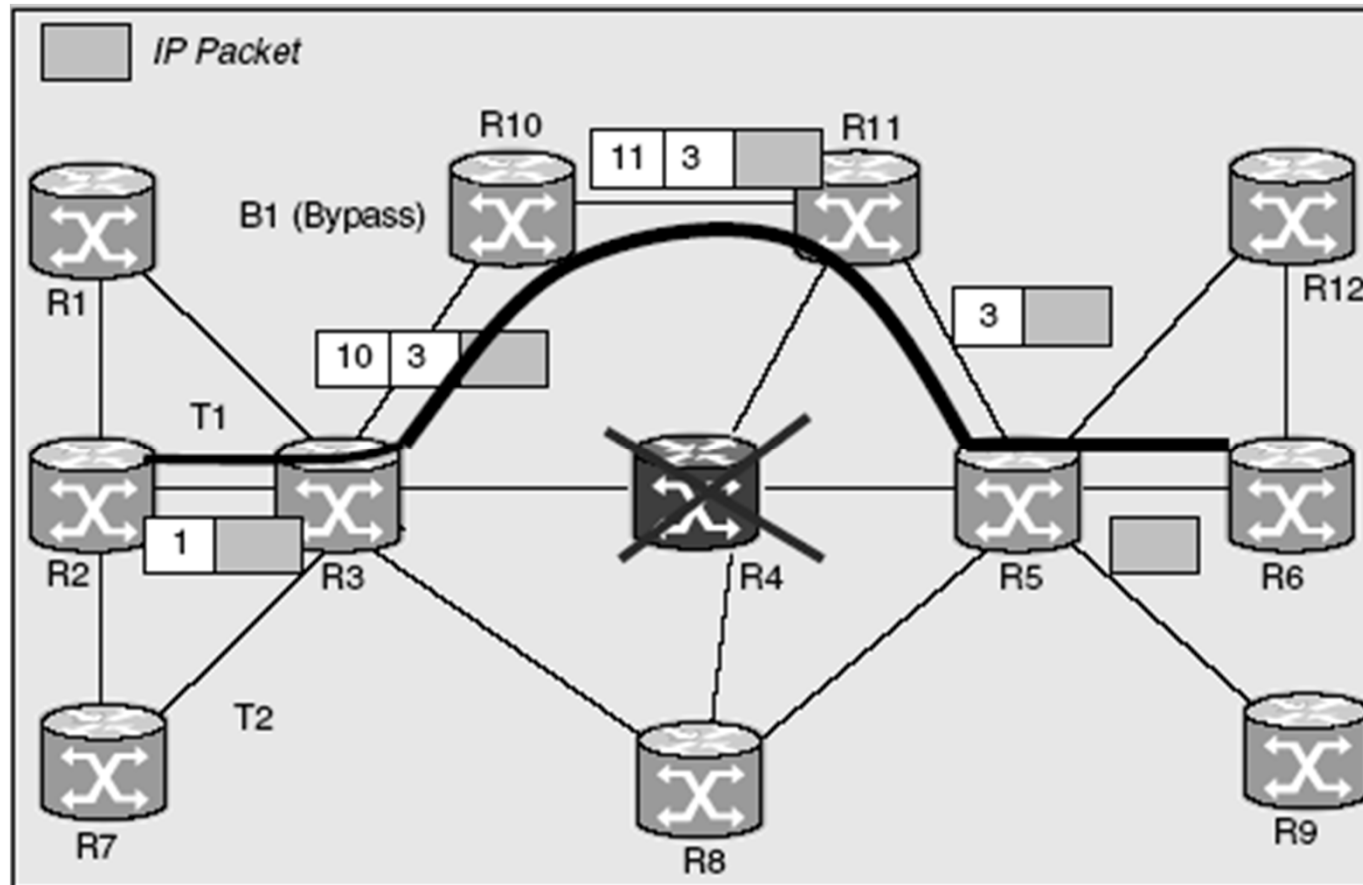
Lokális védelem erőforrásonként

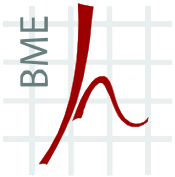
(Local Protection – Facility Backup)

- LRP: R3,
- egy NHOP BAckup LSP szakaszhiba ellen (D1), Merge Point : R4
- egy NNHOP BAckup LSP LSR hiba ellen (D2), Merge Point : R5
- védett LSP-nként, vagy összevontan

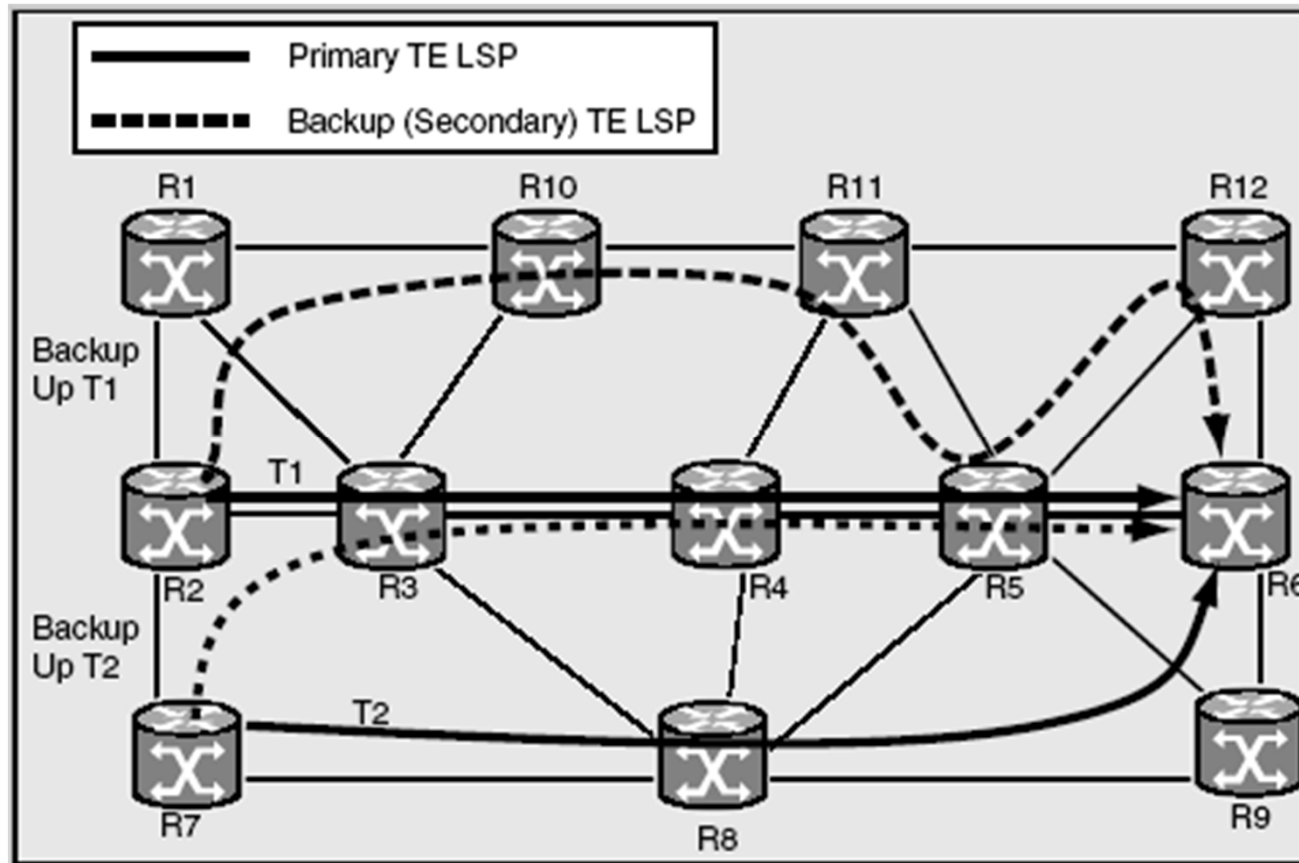
Local Protection – Facility Backup Működés

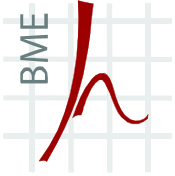

Global Protection

Path Protection

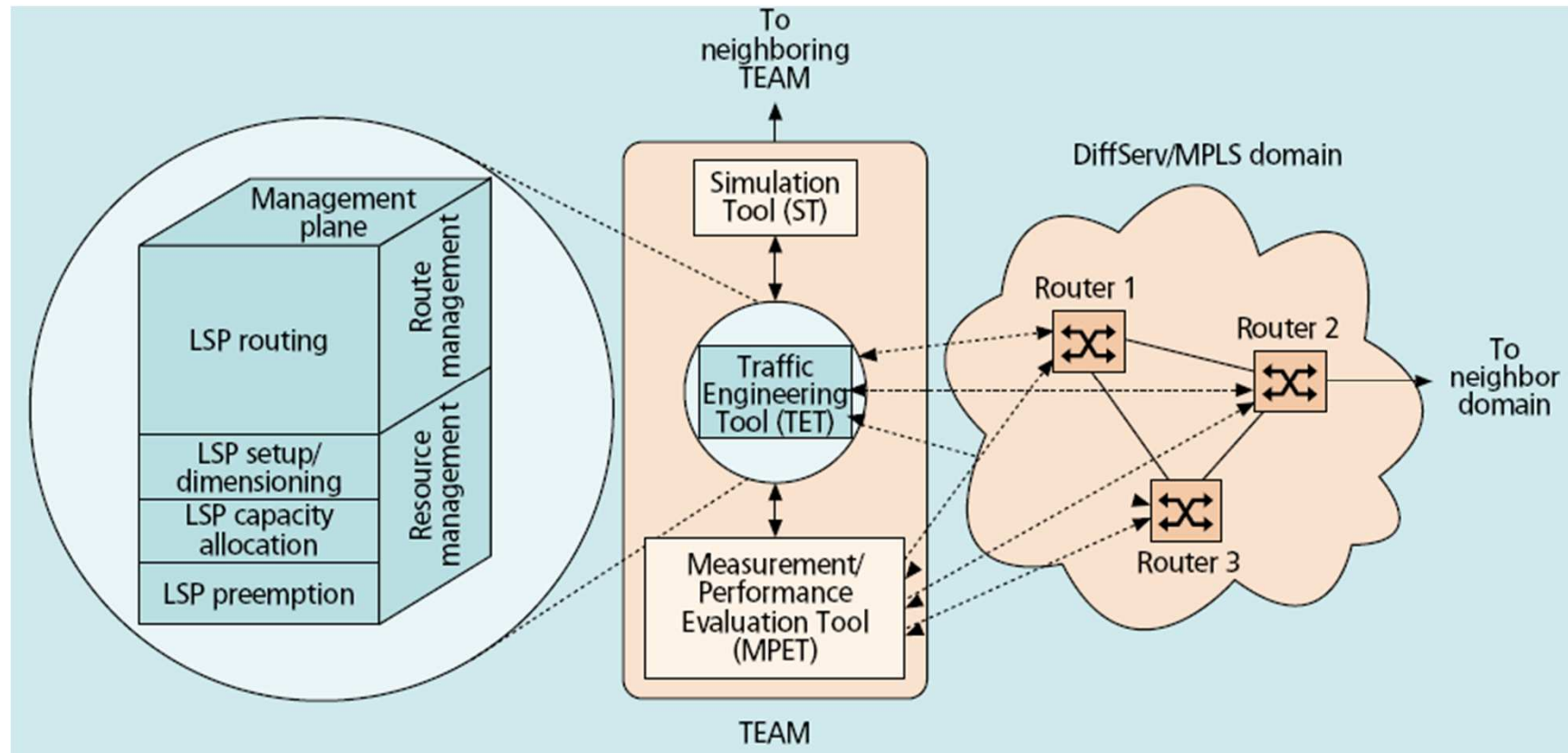

DiffServ Aware IP/MPLS TE

- Traffic Engineering Automated Manager IP MPLS/Diffserv hálózatokhoz
- IEEE Comm. Mag. 2004. október 134-145. oldal alapján

Keretrendszer és funkciók

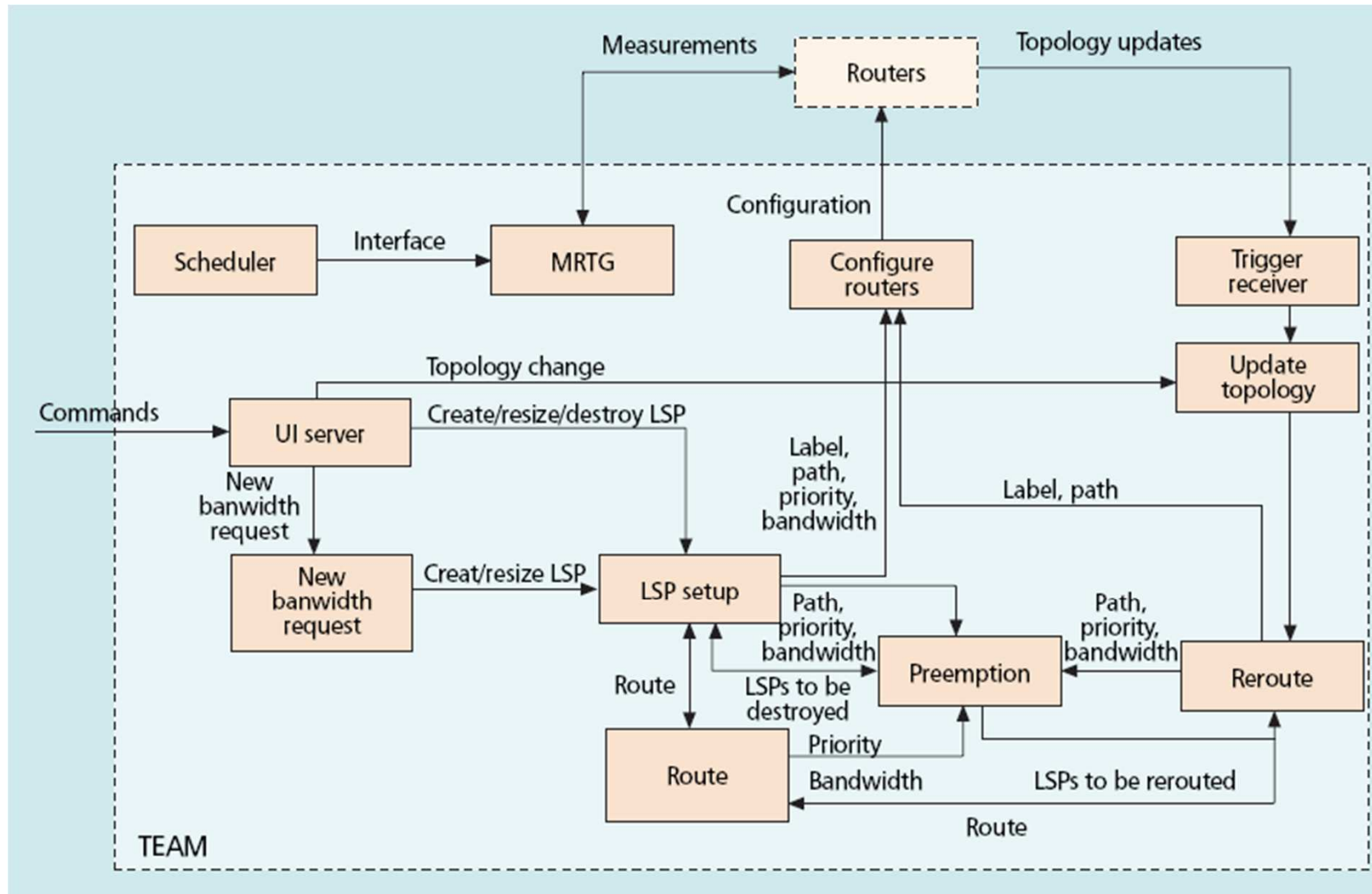

Keretrendszer és funkciók

- **Traffic Engineering Tool (TET)**
  - LSP létrehozása, méretezése és erőforrás lefoglalás
  - LSP preemption (kikényszerítés) – annak eldöntése, hogy versenyhelyzetben melyik LSP melyik másik erőforrásait veheti el
    - ha ilyen helyzet áll elő, akkor Preemption Policy alapon alacsonyabb prioritású LSP keresése (ezt utóbb a rendszer megpróbálhatja új nyomvonalon elvezetni)
    - tipikus célok
      - a legalacsonyabb prioritású LSP-k megkeresése
      - a lehető legkevesebb LSP kikényszerítésével kiszolgálni a magasabb prioritásút
      - a lehető legkisebb sáv szélesség kikényszerítésével kiszolgálni a magasabb prioritásút (single LSP)
  - LSP útvonalválasztás – útvonal a fizikai hálózaton, erőforrások (sáv szélesség) az MPLS hálózaton

Részletes funkcionális felépítés

IP/MPLS TE

- menedzselt, szelektív védelmi funkciók
- az MPLS menedzsment-funkciókra alapozottan (mérés, vezérlés) on-line folyamatok a jobb hálózatkiszhasználás érdekében (a QoS garanciák fenntartása mellett)
- komplex SW, on-line mérések, kiértékelés, tervezési és konfigurációs akciók